

Zhe na prostor vſakih 6 ſhtertih pavzov vezh, kot eno ſerno pſhenize pade, ſo koreninize od eniga do drusiga ſerna prebliſo, ſe ſaplétejo, ena drugi réjo pijejo, in tako oſlabijo, de ne morejo polniga ſadu doneſti. Zhe bi bila ſétev bolj rédka, kakor je rezhenó; prevezh ſemlje bi prasne ſtálo.

Koliko ſernja bi ſe moglo tedaj na oral dôbre ſemlje poſejati, de bi ne bilo ne pregoſto, ne prerédko?

Glejte razhún in ſhtevelo:

Véſte, de oral ſemlje 1600 ſhtirjakov méri, ali pa 57 tavshent in 6 ſtó ſhtertih zhevſjov ali pa 8 milionov 2 ſto 94 tavshent in 4 ſto ſhtertih pavzov. Poprej je bilo rezhenó, de vſako pſhenizhno ſerno mora ſa ſvoj priden raſt 6 ſhtertih pavzov ſhirjavniga proſtóra imeti, de po ſvoji natori donéſe. Kir pa mernik pſhenize okoli ſheſt ſtó in 90 tavshent ſern ſhtéje, tako bi bilo tedaj ſa oral njive 2 mernika pſhenize; erſhi pa, zhe vſakimu ſernu 4 ſhterte pavze proſtóra damo, 2 bokala manj kot 2 mernika popolnoma ſadoſti poſejati. Kako pa je to, de ſe vunder, kakor ſleherni vé, povſod vezh ſhita na oral poſéje? kar tudi preden ſpiſek kaſhe. Tako bi mogli tedaj ſkleniti, de je vſe ſernje, kar ga per pſhenizi zhes 2 mernika, in per erſhi zhes en mernik in 14 bokalov na oral pade, ſaversheno, ali bi miſlili, de ga poloviza ne poſhéne, ali de ſahiri, ali de pregóſto ſernje ſamo ſebe ſaduſhí, de bi to drugo po proſtóri bolj pognati ſamoglo; ko bi ne vedli, de je med ſemenſkim ſernjem po navádi vezh, kot pol ſani-kerniga, ki v ſemlji ne oſhívi.

Ja! ko bi bilo mogozhe vſako ſerno pred ſetevo poſkufiti, ali je kaljivo ali ne, bi ne bilo tréba toliko ſemena ſavrezhi. Ako bi vſako ſejano ſerno pognalo in donéſlo, tako bi bilo po ſtorjenim razhúnu (rajtingi) gotovo ſadoſti ſemena ſa vſak oral. Sejávez mora tedaj ſernje, ktérge bo ſa ſejánje vſel, dôbro pregledati, vezh kaljiviga zhe more odbrati, manj mere, tehte in ſhtevela ga bo tréba.

Rél je, de nekoliko ſemenſkiga ſernja ſhe v raſtu poſáhne, nekoliko ga ſhival pobére; na to ſejávez gleda; ſavoljo tega vezh ſernja v peſt ſagrahi, in ſavershe. Na to odgovorimo: dôbro ſhivo ſeme, kakorſhino ima tudi biti, ne bo v raſtu poſahnílo. De ga ſhival ne bo pobrala, ſe mora dôbro ſ ſemljo ſakriti in lepó ſadelati, ne pa tako ſavlezhi, de ſe berſh po vſazhenju pol poſejaniga ſernja po njivi vidi; po tem takim ga lahko ſhival pobira; — puſtimo pa veljati, de mora ſejávez nekaj ſernja poſébnó v jeſenſki ſetvi ſa hudo ſmerslino navrezhi, ktéra doſlikrat ſadu koreninze poterga, in vmori.

Skerbite tedaj dôbro polno, ſdravo, ſhivo ſernje ſa ſeme ſi perpraviti; takiga namrezh, de bote ſagotvljeni, de bo ſkoraj vſako ſerno po-

gnalo in donéſlo; ne bo vam tréba toliko ſhita ſaſtójn poſejati. Kaj ne? ſpiſek doſihmal navadno poſejanje kaſhe — 4 do 5 mernikov pſhenize na oral? Natorosnanje in prerajtovanje reſnizhno ſkaſuje, de bi bilo 2 mernika ſadoſti; ſkaſhe, de tiſti, ki 4 mernike pſhenize na oral poſéje, je 2 mernika ſavershe; tiſti pa, ki je 5 mernikov vſéje, 3 mernike pſhenize per orali ſgubi.

Naj bo na ſtorjeno in ſrajtano mero in na ſhtevelo ſernja ſploh ſhe pol mernika pſhenize perdjano ſavoljo ſmersline ali drusiga poſhkodovanja, namrezh: de bi ſploh 2 mernika in pol pſhenize na oral ſejati veljalo. To je pa tako raſumiti, de ſtorjena rajtinga in méra od 2 mernikov na oral bi gotovo veljala, ako bi kmetovavzi tako ſernje ſi ſa ſeme odbrali, de bi vſako ſerno donéſlo, in de bi tudi druge dela na njivi, kakor gré, popolnoma opravljene bile. Per erſhi, ki je bolj mehka, ko pſheniza, ſe perda en malo vezh; vezh per ovſu, ko per jezhmenu; ſploh vezh per jeſenſki, ko per ſpomladanſki ſetvi, ſpet vezh v merslih, ko v gorkih krajih, vezh v hribih, ko v dolinah, tam kjer ſhito pod brasdo ſéjejo, pa ſhe vezh.

ſkuſhajte! morebiti bote ſtaro ſlabo navado ſzhafama opuſtili, de ne bote vezh ſhita potreſali, kakor ga je po pameti poſejati potreba. — Reſniza, oſtane reſniza!

(Dalje ſledí.)

She nekaj od kerme s ogerfhizhno preſho.

Prejete naſnanja, ki ſmo jih uni dan is Némſkiga dobili, nam ſhe to le oſnanijo:

Ogerfhizhna preſha, ki jo v naſhkih krajih preſhajo je dôbra kerma ſa pitanje govéjine, krav in ſploh vpreſhne ſhivine. Vólam ſe je dajé, potém, kakor ſo veliki, manj ali vezh, vſaki dan 5, 8 ali 12 ſuntov. ſpreſhana moka ſe naſúje v kakſhino poſódo ali korito, ter ſe ſ vodó ſmeſha takó, de je goſti kaſhi enaka, in na-njo ſe potreſe reſanze ſato, de ni imenovana ſmeſ prerédka in de ſe ne pozéja.

Reſanza ſe ſ ogerfhizhno preſho takó meſha, kakor kerma ſ otrobi, ki ſe morajo tudi ſ vodó nekoliko naroſiti. Raſun tega, de ogerfhizhna preſha per pitanju ſhivini prav dôbro tekne; tudi gnoj, ki ſe ga po taki klaji dobíva, je ſhe enkrat boljſhi od navadniga. Na Némſkim (Baden) pokladajo govédju ogerfhizhne preſhe ſhe zhes dvajſet lét ſ velikim pridam.

Ferlanova pinja, v Podjunſki Dolini na ſpodnim Koróſhkim!

Gregor Ovzhjak, ſizer Tratnik imenovan, kolar v ſhent - Mihelu nad Pliberkam v Podjunſki Dolini na ſpodnim Koróſhkim, je tudi Ferlanovo pinjo, kakor Jakob Jelenik, miſar v Teſhinji v ſgorni Roſhni Dolini (kakor ſe bere v Novizah Nr. 8.) po zherteshu (obrifu) in poduzhenju v Novizah Nr. 18. perviga Liſtopada 1843 danimu, naredil. Tudi mi ſmo v 5 minutah ſrovo maſlo (puter) dobili. Jeſ ſpodej podpíſan in vezh drugih ſoſedov ſmo tega prizha.